

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВАДИМА ГЕТЬМАНА
Факультет фінансів
Кафедра банківської справи та страхування**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Науково-методичною радою Університету

Протокол від _____ 2023 р. № _____

Голова НМР _____ Анатолій КОЛОТ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК І ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА»**

**рівень вищої освіти
тип навчальної дисципліни**

перший (бакалаврський)
вибіркова

ПОГОДЖЕНО:

Начальник навчально-методичного відділу
забезпечення якості освіти та акредитації

_____ Тетяна ФРОЛОВА

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою банківської справи та страхування
протокол від _____ 2023 р. № _____

Завідувач кафедри

_____ Людмила ПРИМОСТКА

Київ – 2023

Розробник:

Білошапка Вікторія Степанівна, кандидат економічних наук, професор кафедри банківської справи та страхування

email: biloshapka.viktoria@kneu.edu.ua

Форма навчання —	очна (денна)
Семестр —	5
Кількість кредитів ECTS —	4
Форма підсумкового контролю —	залік
Мова викладання	українська

Форма навчання —	заочна
Семестр —	5,6
Кількість кредитів ECTS —	4
Форма підсумкового контролю —	залік
Мова викладання	українська

Форма навчання —	дистанційна
Семестр —	5
Кількість кредитів ECTS —	4
Форма підсумкового контролю —	залік
Мова викладання	українська

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Центральний банк та основи його діяльності	
Тема 1. Статус, організація та основні напрями діяльності центральних банків.....	7
Тема 2. Організація та регулювання готівкового обігу.....	7
Тема 3. Центральний банк на ринку платіжних послуг	8
Тема 4. Регулювання та нагляд за діяльністю банків, небанківських фінансових установ та інших провайдерів фінансових послуг	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Грошово-кредитна політика	
Тема 5. Грошово-кредитна політика та її інструменти.....	9
Тема 6. Рефінансування банків.....	10
Тема 7. Центральний банк – банкір і фінансовий агент уряду.....	10
Тема 8. Валютна політика. Валютне регулювання та контроль.....	10
3. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА	11
3.1. Порядок поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання здобувача.....	11
3.2. Перезарахування та визнання результатів навчання з навчальної дисципліни.....	13
4. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА	14
4.1. Основна література	14
4.2. Додаткова література	14
4.3. Дистанційні курси та інформаційні ресурси	15

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Центральний банк і грошово-кредитна політика» розроблена відповідно до Положення «Про робочу програму навчальної дисципліни» в Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана», затвердженого Вченою радою Університету 17.11.2022 р. (протокол № 4) та введеного в дію наказом ректора від 17.11.2022 р. № 488.

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Центральний банк і грошово-кредитна політика» розкриває основи організації та діяльності центрального банку держави. Висвітлюються завдання, функції та операції центрального банку, його статус. Значна увага приділяється визначенню суті, цілей грошово-кредитної політики як складової загальнодержавної економічної політики. Всебічно характеризуються інструменти грошово-кредитного регулювання. Розглядається діяльність центрального банку в сфері валютного регулювання, взаємовідносини центрального банку з органами влади та банками. Вивчаються особливості виконання НБУ своїх функцій, застосування механізмів та інструментів, за допомогою яких банк вирішує свої задачі та досягає поставлених цілей. Висвітлено діяльність центральних банків розвинутих країн світу.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Центральний банк і грошово-кредитна політика» є логічним продовженням вивчення таких навчальних дисциплін як «Макроекономіка», «Гроші та кредит», «Ринок банківських послуг», «Фінансовий ринок», «Фінанси», «Банківська аналітика» та основою для вивчення навчальних дисциплін «Аналіз банківської діяльності», «Ризик-менеджмент у банку».

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів глибоких фахових знань та практичних навичок у сфері функціонування центрального банку та формування грошово-кредитної політики держави.

Завдання навчальної дисципліни «Центральний банк і грошово-кредитна політика» включають вивчення змісту, функцій і основних напрямів діяльності та операцій центрального банку, інструментів грошово-кредитної політики, за допомогою яких центральний банк регулює грошову масу і ціну грошей, розуміння ролі центрального банку як фінансового агента уряду. Навчальна дисципліна спрямована на формування у здобувачів здатності до абстрактного мислення, оброблення та аналізу інформації щодо діяльності центрального банку з різних джерел, застосування знань у практичних ситуаціях.

Предмет вивчення навчальної дисципліни «Центральний банк і грошово-кредитна політика» – фінансово-економічні відносини, які обумовлюють виникнення, функціонування та діяльність центрального банку в сфері регулювання грошового обігу в країні і забезпечення стабільності національної грошової одиниці.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів відповідних компетентностей та результатів навчання (табл. 1).

Таблиця 1 – Результати, методи навчання та засоби діагностики за навчальною дисципліною «Центральний банк і грошово-кредитна політика»

Результат навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Засоби діагностики
Код	Результат навчання		
1.	Знання:		
1.1	економічного змісту, функцій та призначення центрального банку; особливостей співпраці центральних банків світу	лекція, семінарське заняття, демонстрація	опитування, аналіз самостійних робіт, домашніх завдань,
1.2	принципів організації та регулювання готівкового обігу та платіжних систем	мультимедійної презентації,	тестування, блиц-
1.3	інституційних основ, принципів та режимів грошово-кредитної політики центрального банку	мозковий штурм, конспектування, реферування,	опитування,

		цитування, засоби ігрового контролю (кросворд)	письмові запитання, контрольна (модульна) робота, само- контроль, залік
1.4	інструментів грошово-кредитної політики	лекція, семінарське заняття, демонстрація мультимедійної презентації, реферування	
1.5.	специфіки взаємовідносин центрального банку з органами влади та банками		
1.6	інструментарію регулювання та нагляду за банківською діяльністю		
2.	Уміння/навички:		
2.1	орієнтуватися в системі законодавчих і нормативних правових актів, що регламентують банківську діяльність;	семінарське заняття, аналітична доповідь	презентація, дискусія, перевірка виконання індивідуальної роботи, бліц-опитування, контрольна (модульна) робота, залік.
2.2	аналізувати інформацію щодо діяльності центрального банку з різних джерел;	семінарське заняття, аналітична доповідь, демонстрація мультимедійної презентації	
2.3	пояснювати цілі та використовувати інструменти грошово-кредитної політики центральних банків;	семінарське заняття, семінар-дискусія, аналітична доповідь	
2.4	застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач функціонування центрального банку.		
3.	Комунікація:		
3.1	вироблення у здобувачів практичних навичок та здатності працювати у команді для колегіального вирішення проблем діяльності центрального банку	семінарське заняття, аналітична доповідь, вирішення конкретних ситуаційних завдань, конспектування, реферування	перевірка виконання аналітично-розрахункових робіт, презентація, контрольна (модульна) робота, залік.
3.2	здатність контролювати дотримання норм та вимог банківського нагляду, правил регулювання діяльності фінансових посередників		
3.3	Здатність забезпечувати фінансову безпеку діяльності фінансових установ та розробляти антикризові заходи, спрямовані на підвищення стабільності їх бізнесу на міжнародних ринках.		
4.	Відповідальність і автономія		
4.1	продемонструвати розуміння особистої відповідальності за управлінські рішення чи пропозиції, які можуть впливати на ефективність грошово-кредитної політики центрального банку, зокрема при аналізі причин недостатньої ефективності державних запозичень або виборі шляхів оптимізації готівкового грошового обігу	семінарське заняття, ситуаційні завдання, семінар-дискусія	перевірка виконання конкретних ситуаційних завдань, презентація, контрольна (модульна) робота, залік.
4.2	виявляти навички гнучкого мислення при обґрунтуванні рекомендацій щодо використання інструментів грошово-кредитної політики		
4.3.	розробка практичних напрямків удосконалення банківського нагляду		

Таблиця 2 – Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання з навчальної дисципліни «Центральний банк і грошово-кредитна політика» у відповідності до результатів навчання

Шифр РН	Результати навчання	Методи навчання	Засоби діагностики / форми оцінювання
РН 01.	Знати і розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на	Лекція. <i>Активні неімітаційні методи навчання:</i> семінарське заняття, дискусія з мозковим	1. Усне опитування. 2. Аналіз самостійних робіт і результатів тестування. 3. Відповідь на проблемні запитання.

	різних рівнях економічних систем	штурмом, конспектування, реферування, цитування, тестування. <i>Активні імітаційні методи навчання:</i> аналітична доповідь. Самостійна та індивідуальна робота, презентація.	4. Презентування результатів досліджень і аналітичних доповідей. 5. Участь у дискусії та за її результатами самооцінювання учасників. 6. Контрольна (модульна) робота 7. Підсумкова контрольна робота 8. Залік
PH 07.	Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.	Лекція. <i>Активні неімітаційні методи навчання:</i> семінарське заняття, семінар-дискусія, конспектування, реферування, цитування, тестування. <i>Активні імітаційні методи навчання:</i> засоби ігрового контролю (кросворд). Самостійна та індивідуальна робота.	1. Усне опитування. 2. Аналіз результатів тестування і домашніх робіт. 3. Перевірка письмових запитань 4. Участь у дискусії та за її результатами самооцінювання учасників. 5. Складання кросвордів 6. Контрольна (модульна) робота. 7. Підсумкова контрольна робота 8. Залік
PH 09.	Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.	Лекція. <i>Активні неімітаційні методи навчання:</i> семінарське заняття, конспектування, реферування, демонстрація мультимедійної презентації, мозковий штурм, семінар-дискусія <i>Активні імітаційні методи навчання:</i> аналітична доповідь. Порівняльний аналіз (формування порівняльної таблиці). Самостійна та індивідуальна робота.	4. Участь у дискусії та за її результатами самооцінювання учасників. 5. Складання кросвордів 6. Контрольна (модульна) робота. 7. Підсумкова контрольна робота 8. Залік
PH 11	Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування	Лекція. <i>Активні неімітаційні методи навчання:</i> семінарське заняття, демонстрація мультимедійної презентації, мозковий штурм, семінар-дискусія, конспектування, реферування <i>Активні імітаційні методи навчання:</i> аналітична доповідь. Порівняльний аналіз (формування порівняльної таблиці). Самостійна та індивідуальна робота.	1. Перевірка виконання аналітично-розрахункових робіт 2. Презентація результатів аналітичних досліджень 3. Відповіді на проблемні запитання 4. Перевірка домашніх завдань 5. Контрольна (модульна) робота. 6. Підсумкова контрольна робота 7. Залік
PH 16	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати		

<p>PH 18</p>	<p>Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні</p>	<p><i>Активні неімітаційні методи навчання:</i> демонстрація мультимедійної презентації, тестування, мозковий штурм. <i>Активні імітаційні методи навчання:</i> засоби ігрового контролю (кросворд), вирішення конкретних ситуацій.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз результатів тестування. 2. Реферат. 3. Письмова контрольна робота 4. Складання кросвордів 5. Самоконтроль здобувачів 6. Контрольна (модульна) робота 7. Залік
---------------------	---	--	---

Засвоєні здобувачами знання та набуті під час вивчення даної дисципліни навички є основою для здійснення практичної діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування. Досягненню мети та ефективній реалізації завдань вивчення дисципліни підпорядкована логіка її викладання, структура і зміст.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК І ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА»

Таблиця 3 – Тематичний план дисципліни «Центральний банк і грошово-кредитна політика»

Назва теми	Кількість годин за формами навчання								
	Очна (денна) форма навчання				Заочна форма навчання			Дистанційна форма навчання	
	Лекції	Семінарські заняття	Індивідуальні заняття	Самостійна робота здобувача	Контактні заняття	Індивідуальні заняття	Самостійна робота здобувача	Заняття в дистанційному режимі	Самостійна робота здобувача
Змістовий модуль 1. Центральний банк та основи його діяльності									
Тема 1. Статус, організація та основні напрями діяльності центральних банків	2	4	0,5	8	2	0,5	14	6	12
Тема 2. Організація та регулювання готівкового обігу	2	4	1	6	1	1	12	4	10
Тема 3. Центральний банк на ринку платіжних послуг	2	2	1	6	1	1	12	4	10
Тема 4. Регулювання та нагляд за діяльністю банків, небанківських фінансових установ та інших провайдерів фінансових послуг	4	6	1	10	2	1	14	6	12
Змістовий модуль 2. Грошово-кредитна політика									
Тема 5. Грошово-кредитна політика та її інструменти	2	4	1	10	2	1	14	4	12
Тема 6. Рефінансування банків	2	4	1	6	2	1	12	4	10
Тема 7. Центральний банк – банкір і фінансовий агент уряду	2	4	1	8	1	1	12	4	12
Тема 8. Валютна політика. Валютне регулювання та контроль	2	2	0,5	6	1	0,5	12	-	10
Усього:	18	30	6	66	12	6	102	32	88
Підсумковий контроль: залік	залік				залік			залік	
Разом:									
годин	120				120			120	
кредитів	4				4			4	

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК ТА ОСНОВИ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Статус, організація та основні напрями діяльності центральних банків

Мета, завдання, предмет та роль дисципліни «Центральний банк і грошово-кредитна політика»

Призначення і створення центральних банків. Призначення центральних банків. Чинники, що зумовили появу емісійних банків. Причини і шляхи створення центральних банків.

Статус та основи організації центральних банків. Правовий статус центрального банку. Проблемні питання щодо незалежності центральних банків. Особливості організації центральних банків окремих країн.

Основні напрями діяльності центральних банків та їх операції. Центральний банк – емісійний центр готівкового обігу, банк банків, орган банківського регулювання та нагляду, банкір і фінансовий агент уряду, провідник грошово-кредитної і валютної політики, аналітичний та інформаційно-статистичний центр банківської системи. Особливості та зміст операцій центральних банків. Пасиви й активи центрального банку.

Принципи організації та функціонування НБУ. Створення Національного банку України та його попередники. Взаємодія НБУ з органами державної влади. Формування та повноваження Ради НБУ і Правління НБУ. Організаційна та функціональна структура НБУ.

Розвиток центральних банків. Співробітництво центральних банків на міждержавному рівні. Створення наднаціональних центральних банків.

Тема 2. Організація та регулювання готівкового обігу

Центральний банк – емісійний банк держави. Монопольне право центральних банків на емісію грошових знаків. Чинники і характер зміни емісійної діяльності центральних банків.

Повноваження НБУ як емісійного центру готівкового обігу. Виробництво грошей. Встановлення номіналів та розробка дизайну грошових знаків. Визначення платіжності грошових знаків та розробка системи захисту їх від підробок. Порядок випуску та вилучення грошей з обігу.

НБУ як регулятор готівкового грошового обігу. Організація емісійно-касової роботи в установах НБУ. Формування резервних фондів грошових знаків у Центральному сховищі та у грошових сховищах територіальних управлінь НБУ. Організація касової роботи в установах НБУ.

Особливості готівкового обігу в епоху глобальних змін та диджиталізації. Місце готівки в грошовій системі. Особливості структури грошової маси в Україні. Поява криптовалюти. Дискусія щодо майбутнього готівки в умовах диджиталізації економіки.

Тема 3. Центральний банк на ринку платіжних послуг

Ринок платіжних послуг та роль центрального банку в його організації та регулюванні. Принципи функціонування ринку платіжних послуг. Роль центрального банку в організації та регулюванні ринку платіжних послуг. Оверсайт платіжної інфраструктури. Застосування заходів впливу Національним банком України до об'єктів оверсайту платіжної інфраструктури.

Система електронних платежів (СЕП). Основні принципи організації та функціонування СЕП НБУ. Нове покоління СЕП на базі міжнародного стандарту ISO 20022. Якісний розвиток платіжної інфраструктури України.

Роль НБУ у забезпеченні функціонування ринку платіжних карток. Нормативно-правове регулювання ринку платіжних карток в Україні. Національна система масових електронних платежів в Україні (НСМЕП). Ключові маркери змін на ринку платіжних карток в умовах повернення економіки до стійкого зростання.

Тема 4. Регулювання та нагляд за діяльністю банків, небанківських фінансових установ та інших провайдерів фінансових послуг

Сутність та необхідність регулювання діяльності банків. Необхідність банківського регулювання та нагляду. Завдання та основні напрями (форми) банківського регулювання. Принципи та методи нагляду за діяльністю банків. Застосування НБУ в регулятивній діяльності вимог Угод Базель.

Організація системи банківського регулювання та нагляду. Інституційна побудова системи банківського регулювання в розвинутих країнах світу та в Україні. Сучасні тенденції розвитку системи банківського регулювання.

Діяльність НБУ як мегарегулятора сучасного фінансового ринку. Державна реєстрація та ліцензування банків. Встановлення для банків економічних нормативів, що регламентують їх діяльність. Заходи запобігання банкрутства банків Особливості переходу небанківських фінансових установ під нагляд Національного банку.

Гарантування (страхування) банківських депозитів. Сутність та цілі гарантування (страхування) банківських депозитів. Світовий досвід гарантування депозитів. Основи організації та діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб в Україні. Підвищення інституційної спроможності ФГВФО.

Інновації у регуляторних технологіях. Ліцензування та реєстрація провайдерів фінансових послуг та умови провадження ними діяльності з надання фінансових послуг. Наближення регуляторного середовища до міжнародних стандартів. Підвищення вимог до ділової репутації, стандартів розкриття інформації та звітності небанківських фінансових установ. Регулювання нових і сучасних напрямів FinTech. Взаємодія та співпраця регулятора з піднаглядними суб'єктами.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА

Тема 5. Грошово-кредитна політика та її інструменти

Сутність грошово-кредитної політики та її інституційна основа. Поняття грошово-кредитної) політики, її об'єкти та суб'єкти і цільова спрямованість . Вимоги до інституційної основи грошово-кредитної політики.

Типи грошово-кредитної політики та її ефективність. Політика грошово-кредитної рестрикції (політика дорогих грошей): спрямованість, умови застосування, види, наслідки. Політика грошово-кредитної експансії (політика дешевих грошей): спрямованість, умови застосування, види, наслідки. Дискусія щодо характеру грошово-кредитної політики в Україні. Критерії ефективності грошово-кредитної політики.

Класифікаційна характеристика інструментів грошово-кредитної політики. Інструменти опосередкованого і прямого впливу впливу центрального банку на грошово-кредитний ринок та економічні процеси. Інструменти постійної дії та інструменти разового використання. Інструменти загальної спрямованості та селективні. Оптимізація інструментів грошово-кредитної політики в Україні.

Особливості визначення і формування грошово-кредитної політики в Україні. Основні повноваження Ради Національного банку щодо формування грошово-кредитної політики. Основні повноваження Правління Національного банку щодо забезпечення реалізації грошово-кредитної політики. Порядок розробки та затвердження Основних засад грошово-кредитної політики.

Тема 6. Рефінансування банків

Цілі та методи рефінансування банків. Економічна сутність та цілі рефінансування банків. Центральний банк – кредитор останньої інстанції. Основні методи рефінансування банків: надання центральним банком ломбардних кредитів, редисконтування векселів, угоди РЕПО.

Світовий досвід рефінансування банків. Рефінансування банків на прикладі США та країн Європейського Союзу. Проблеми рефінансування банків в період фінансової кризи.

Рефінансування банків Національним банком України. Рефінансування банків шляхом проведення кредитних тендерів. Рефінансування банків шляхом проведення операцій „прямого” РЕПО. Кредити „овернайт”. Надання банкам стабілізаційного кредиту.

Тема 7. Центральний банк – банкір і фінансовий агент уряду

Кредитне, розрахункове, консалтингове та представницьке обслуговування уряду. Необхідність та форми кредитування держави. Кредитні відносини центральних банків з урядом. Розрахункове обслуговування уряду. Представлення і захист інтересів держави на світових ринках і в зовнішніх відносинах.

Забезпечення касового виконання державного бюджету. Розвиток системи касового виконання бюджету в Україні. Роль центрального банку у забезпеченні касового виконання бюджету.

Управління внутрішнім державним боргом. Поняття і склад внутрішнього державного боргу. Роль центрального банку в управлінні внутрішнім державним боргом. Розміщення НБУ облігацій внутрішньої державної позики та обслуговування внутрішнього державного боргу за дорученням уряду.

Управління зовнішнім боргом країни. Поняття і склад валового зовнішнього боргу країни. Роль центрального банку в управлінні зовнішнім боргом країни. Кредитні відносини НБУ з Міжнародним валютним фондом.

Тема 8. Валютна політика. Валютне регулювання і контроль

Сутність валютної політики, валютного регулювання і контролю. Поняття валютної політики та її місце в системі ринкового регулювання. Взаємодія валютної політики з грошово-кредитною політикою. Форми реалізації валютної політики: валютне регулювання і контроль. Органи валютного регулювання і контролю.

Спеціальні інструменти валютної політики як складової монетарної політики. Девізна політика, диверсифікація валютних резервів. Режим валютного курсу. Валютні обмеження в період економічної кризи.

Завдання та повноваження центрального банку в сфері валютного регулювання і контролю. Встановлення режиму обмінного курсу національної грошової одиниці та визначення офіційного курсу. Повноваження НБУ як органу валютного контролю. Діяльність центрального банку по складанню та регулюванню платіжного балансу.

3. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА

3.1 Порядок поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання здобувача

Курс складається з двох змістовних модулів з *восьми тем*. Заняття проводяться у вигляді лекцій, семінарських (контактних) занять. Упродовж семестру, після завершення відповідних змістових модулів, проводяться дві контрольні (модульні) роботи для здобувачів очної (денної) форми навчання, 1 контрольна (модульна) робота для здобувачів заочної форми та дистанційної форм навчання. Завершується дисципліна – *заліком*.

Поточний контроль здійснюється упродовж семестру.

При поточному контролі результатів навчання здобувачів оцінюванню підлягає виконання ними:

- завдань під час навчальних занять;
- контрольних (модульних) робіт;
- індивідуальних завдань для самостійної роботи;
- підсумкової контрольної роботи.

Оцінювання для здобувачів денної форми навчання здійснюється впродовж семестру з усіх вказаних видів робіт.

Навчальні заняття проводяться у вигляді лекцій, семінарських і індивідуальних занять, в тому числі з використанням інноваційних технологій бліц-опитування та семінару-дискусії (відповідно до карти самостійної роботи здобувача). Під час навчальних занять в аудиторії здобувач максимально може отримати до 30 балів.

Контрольна (модульна) робота здійснюється для здобувачів *очної (денної)* форми навчання 2 рази на семестр: контрольна (модульна) робота №1 за 1-4 темами дисципліни, контрольна (модульна) робота №2 за 5-8 темами дисципліни. Кожна контрольна (модульна) робота оцінюється від 0 до 5 балів. Завдання для проведення контрольної (модульної) роботи включають у себе теоретичні питання та вирішення тестових завдань.

Самостійна робота здобувачів *очної (денної)* форми навчання передбачає виконання 1 (одного) індивідуального завдання за вибором здобувача, а саме:

а) аналітичного (критичного) огляду наукових публікацій за актуальною тематикою згідно узгодженої з викладачем на початку семестру теми *або*

б) реферату згідно узгодженої з викладачем на початку семестру теми.

Індивідуальне завдання оцінюється максимально в 10 балів.

Виконання здобувачем підсумкової контрольної роботи оцінюється до 50 балів.

Для здобувачів заочної форми навчання передбачено:

– робота в аудиторії (контактні заняття). Здобувачі мають можливість отримати до 20 балів – в тому числі 10 балів за усне опитування з питань теми заняття, 5 балів за участь в дискусії та 5 балів за бліц-опитування;

– 1 контрольна (модульна) робота, яка оцінюється від 0 до 10 балів;

– 1 індивідуальне завдання для самостійної роботи за вибором здобувача, яке оцінюється максимально в 20 балів, а саме:

а) виконання аналітичного (критичного) огляду наукових публікацій за актуальною тематикою згідно узгодженої з викладачем під час контактних занять теми *або*

б) написання реферату згідно узгодженої з викладачем під час контактних занять теми.

– виконання здобувачем підсумкової контрольної роботи (до 50 балів).

Для здобувачів дистанційної форми навчання передбачено:

– заняття в дистанційному режимі. Здобувачі мають можливість отримати 40 балів;

– 1 контрольна (модульна) робота, яка оцінюється від 0 до 10 балів;

– виконання здобувачем підсумкової контрольної роботи (до 50 балів).

Наприкінці вивчення дисципліни, на передостанньому занятті, передбачено виконання підсумкової контрольної роботи (*до 50 балів*) – викладач завчасно попереджає про її проведення та особливості.

Здобувача не допускають до виконання підсумкової контрольної роботи за таких умов:

- за результатами поточного контролю здобувач набрав від 0 до 20 балів включно (для всіх форм навчання);

- здобувач пропустив понад 50% семінарських занять, не відпрацювавши їх до дати виконання підсумкової контрольної роботи – для очної (денної форми навчання).

Залік – форма підсумкового контролю, що передбачає *оцінювання рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу за результатами поточного контролю:*

- роботи на семінарських, практичних, контактних заняттях або заняттях в дистанційному режимі, контрольних (модульних) робіт та індивідуальних завдань самостійної роботи (до 50 балів включно);

- підсумкової контрольної роботи (до 50 балів включно), яка виконується здобувачем на останньому / передостанньому навчальному занятті.

Здобувач, який за підсумкового контролю у формі заліку набрав від 21 до 59 балів (включно), після додаткової підготовки має право перескласти залік.

Перескладання заліку з навчальної дисципліни дозволяється не більше двох разів: перший раз – педагогічному працівнику, який викладав дисципліну, другий – комісії з двох педагогічних працівників відповідної кафедри.

В обох випадках враховують результат поточного контролю. Термін ліквідації академічної заборгованості встановлюється згідно з графіком навчального процесу.

Структура підсумкової цінки наведена в таблиці 4.

Таблиця 4 – Структура підсумкової оцінки за накопичувальною системою з навчальної дисципліни «Центральний банк і грошово-кредитна політика» з підсумковим контролем у формі заліку

Види навчальної діяльності здобувача	Розподіл балів за формами навчання (кількість занять × максимум балів за одне заняття)		
	Очна (денна)	Заочна	Дистанційна
Робота на навчальних заняттях (семінарських, контактних заняттях, заняттях у дистанційному режимі)	15 x 3 (2) бали = 30	15 x 3 (2) бали = 30	40 балів
Виконання контрольних (модульних) робіт	2 x 5 балів = 10 балів	1 x 10 балів = 10 балів	1 x 10 балів = 10 балів
Виконання та захист індивідуальних завдань самостійної роботи (за вибором здобувача)	1 x 10 балів = 10 балів	1 x 20 балів = 20 балів	-
Представлення результатів науково-дослідних робіт здобувача: 1. Участь у олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах 2. Публікація наукових статей, тез доповіді на конференцію	Додаткові (заохочувальні) бали 10 балів	Додаткові (заохочувальні) бали 10 балів	Додаткові (заохочувальні) бали 10 балів
Виконання підсумкової контрольної роботи	50 балів	50 балів	50 балів
Кількість балів за результатами поточного контролю	100 балів	100 балів	100 балів
Підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни	100 балів	100 балів	100 балів

Підсумкове оцінювання у формі заліку: максимальна кількість балів, що вноситься до відомості не може перевищувати 100 балів.

Переведення 100-бальної шкали оцінювання в 2-бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється в порядку, наведеному в таблиці 5.

Таблиця 5 – Шкали оцінювання результатів підсумкового контролю

100-бальна шкала	Оцінка при підсумковому контролі у формі заліку	Шкала ECTS
90 – 100	зараховано	A
80 – 89		B
70 – 79		C
66 – 69		D
60 – 65		E
21 – 59	не зараховано з можливістю перескладання	FX
0 – 20	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни	F

3.2. Перезарахування та визнання результатів навчання з навчальної дисципліни

Перезарахування та визнання результатів навчання з навчальної дисципліни «Центральний банк і грошово-кредитна політика» або її окремого компоненту можливе в таких випадках:

– участь здобувача в програмі академічної мобільності (навчання в інших Університетах України або інших країн) відповідно до Положення про включене навчання і навчання за програмами Європейського Союзу студентів у Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана у закордонних вищих навчальних закладах, Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана, Положення про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана;

– участь у програмах здобуття неформальної та інформальної освіти відповідно до Положення про визнання результатів навчання в Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана, отриманих здобувачами у неформальній та інформальній освіті.

4. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

4.1 Основна література

1. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 р. № 679-XIV (зі змінами і доповненнями)
2. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. № 2121-ІІ (зі змінами і доповненнями)
3. Центральний банк та грошово-кредитна політика [Електронний ресурс]: підручник / А. М. Мороз [та ін.]; за ред.: А. М. Мороза, М. Ф. Пуховкіної. Київ: КНЕУ, 2015. 328 с.

4.2 Додаткова література

1. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_FS_2025.pdf?v=4
2. Банківська система: підручник / О.М. Тридід, Б.В. Самородов, І.М. Вядрова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 536 с.
3. Белова І. В. Дослідження грошово-кредитного ринку: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2020. 147 с.
4. Версаль В.І. Фінансові шоки в банківській системі України: теорія, практика та шляхи адаптації: монографія. К.: ФОП Ямчинський О.В., 2019. – 470 с.
5. Глущенко С. В. Монетарна політика: теоретико-методологічні аспекти : підруч. для студ. вищ. навч. закл. К. : НаУКМА, 2017. 64 с
6. Гриджук Д. М. Ефективність банківської діяльності: посткризові виклики та сучасні управлінські рішення : монографія. К.: КНЕУ, 2018. 295 с.
7. Дзюблюк, О. В. Управління ліквідністю банківської системи України [Електронний ресурс]: монографія / О. В. Дзюблюк, В. Я. Рудан. Тернопіль: Вектор, 2016. 290 с.
8. Корнилюк Р.В. Системний ризик і макропруденційна політика в банківському секторі: монографія. Київ: КНЕУ, 2019.- 461, [3] с.
9. Матвійчук Н. М. Національний банк та грошово-кредитна політика: конспект лекцій (електронне видання). Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 91 с.
10. Трансформація банківської системи у контексті глобалізаційних викликів [Електронний ресурс] : монографія / О. В. Дзюблюк, Г. Р. Баянт, Ю. М. Галіцейська [та ін.] ; за ред. О. В. Дзюблюка. Відень : Premier Publishing, 2018. 354 с.
11. Центральний банк і грошово-кредитна політика. Підруч. / А.В. Сілакова, Г.І. Лановська, Н.І. Климаш, [та ін.] за заг. ред. Т.А. Говорушко.– Львів «Магнолія 2006», 2015. – 224 с.
12. Циганова Н.В. Консолідація банківського сектору у конкурентному середовищі : монографія. Київ: КНЕУ, 2020. 422 с.
13. Формування монетарної політики національного банку в контексті забезпечення сталого розвитку економіки України : [монографія] / О. М. Колодизев, І. О. Губарева, Є. М. Огородня ; Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. Х.: ІНЖЕК, 2015. 325 с.

4.3 Дистанційні курси та інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.mof.gov.ua/uk>
4. Дистанційний курс «Центральний банк і грошово-кредитна політика»_Білошапка-FIBK49048U-DIST в середовищі Moodle: <http://193.110.163.11/moodle/course/view.php?id=550>